

Teaching Guide

Identifying Data					2023/24
Subject (*)	Music Education Teaching	Code	652G01036		
Study programme	Grao en Educación Infantil				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	2nd four-month period	Fourth	Optional	4.5	
Language	SpanishGalician				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación				
Coordinador	Chao Fernandez, Rocio	E-mail	rocio.chao@udc.es		
Lecturers	Chao Fernandez, Rocio García Expósito, Lucía	E-mail	rocio.chao@udc.es lucia.gexposito@udc.es		
Web					
General description	Esta asignatura está encamiñada a proporcionar aos graduados en Educación Infantil os fundamentos psicopedagóxicos, as estratexias didácticas e os procedementos necesarios para programar os contidos Musicais do currículo de Educación Infantil.				

Study programme competences / results

Code	Study programme competences / results
A54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
A55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
A57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
B1	Aprender a aprender.
B22	Creatividade ou capacidade para pensar as cousas desde diferentes perspectivas, ofrecendo novas solucións aos problemas.
B25	Utilización das TIC no ámbito de estudo e do contexto profesional.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences / results		
Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.	A54		
Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	A55		
Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.	A57		
Aprender a aprender.		B1	
Creatividade ou capacidade para pensar as cousas desde diferentes perspectivas, ofrecendo novas solucións aos problemas.		B22	
Utilización das TIC no ámbito de estudo e do contexto profesional.		B25	
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			C3
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			C7
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			C8

Contents	
Topic	Sub-topic
MÓDULO I Coñecer as novas correntes pedagóxico-musicais e a visión das máis divulgadas metodoloxías musicais.	1. Fundamentos psicopedagóxicos e principios de intervención en Educación Infantil dos principais métodos pedagóxico-musicais: <ul style="list-style-type: none"> - Método Dalcroze - Método Kodaly - Método Orff - Método Willems - Método Martenot - Método Ward - Método Suzuki - Wuytack - Tendencias actuais
MÓDULO II Coñecer os principios da Educación Musical escolar, aplicando os métodos e sistemas actuais de Pedagogía Musical.	2. 1. Xustificación da presenza da música en Educación Infantil. 2.2. O discente de 0-6 anos: características xerais e fitos no seu desenvolvemento musical: <ul style="list-style-type: none"> - O infante entre os 0 e 3 anos - O infante entre os 4 e 6 anos 2.3. Aplicación didáctica e práctica das diferentes metodoloxías de Educación Musical. 2.4. Música e interdisciplinariade. 2.5.- Educación Musical inclusiva. 2.5.1. As necesidades educativas especiais na lexislación educativa. 2.5.2. Dificultades do alumnado que require atención especializada.
MÓDULO III Aprender a ensinar e a expresarse e comunicarse utilizando códigos, recursos expresivos e técnicas básicas propias da Linguaxe Musical.	. Estratexias para a adquisición de recursos didácticos para o desenvolvemento auditivo, rítmico e vocal e ser capaz de manifestarse a través de códigos musicais. 3.1. Audición musical e educación auditiva. 3.1.1 Materiais e recursos para traballar a educación auditiva en Educación Infantil. 3.1.2. Audición e TIC. 3.2 A educación musical a través do ritmo 3.2.1 Materiais e recursos para traballar o ritmo en Educación Infantil. 3.3. A voz 3.3.1. Recitado de textos prosódicos. 3.3.2 A canción infantil. <ul style="list-style-type: none"> - Ensino e aprendizaxe de cancións. - Criterios educativos na selección de cancións - Criterios para a secuenciación das cancións tendo en conta o ritmo e a entoación
MÓDULO IV Desenvolver habilidades técnicas para a correcta interpretación de sinxela obras musicais interpretadas con voz, frauta de pico e instrumental Orff.	4. Os instrumentos musicais na aula de Educación Infantil. <ul style="list-style-type: none"> - O corpo como instrumento musical. - Instrumentos musicais escolares. - Instrumentos musicais naturais ou de fabricación propia: os cotidiáfonos. - Propostas didácticas para traballar na aula.
MÓDULO V Aprender cómo ensinar a interpretar danzas populares e xogos infantis a través da expresión corporal.	5. Estratexias para aprender a fomentar as capacidades perceptivo-motrices mediante actividades de movemento e expresión corporal. 5.1 A educación musical e o movemento corporal: recursos e materiais. 5.1.1 A danza 5.1.2. Dramatización de textos. O conto musical. 2.5.3. El juego y la música

MODULO VI: Introdución ás TIC e novas tecnoloxías aplicadas ao ensino musical.	<p>Música e TIC na Educación Infantil. Recursos e aplicacións:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Música, TIC e lexislación. - Recursos TIC e aplicación. - Secuenciación MIDI. - Edición de partituras. - Edición de audio. - Transferencia de arquivos. - Emprego de programas software libre.
--	---

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student's personal work hours	Total hours
Supervised projects	A54 A55 B1 B22 B25 C3	3	15	18
Workshop	A54 A55 C7	14	14	28
Guest lecture / keynote speech	B1 B22 C7 C8	9	17	26
ICT practicals	A57 B1 B25	1	2	3
Speaking test	A57 B1 B25 C3	1	3	4
Workbook	A57 B1 B22	1	5.5	6.5
Research (Research project)	A57 C8	1	16	17
Personalized attention		10	0	10

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Supervised projects	Deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes baixo a tutela do profesor/a e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe do cándo, qué e cómo facer as cousas. Basease en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.
Workshop	<p>Momentos de traballo presencial có profesor/a, polo que implica unha participación obrigatoria para o alumnado. A forma e o momento no que se desenvolverán se indicará en relación a cada actividade ao longo do curso segundo o plan de traballo da materia.</p> <p>En xeral consistirá na interpretación de diferentes partituras de Conxunto Instrumental baixo a dirección do profesor/a. Será necesario obter un mínimo de 10 prácticas correctamente realizadas para superar este apartado. Implica a obrigatoriedade da asistencia a clase por parte do alumnado.</p> <p>Dado que se trata dunha práctica grupal, na súa avaliación terase en consideración a capacidade de traballo en equipo e de comunicación das propias ideas mediante a creación dun ambiente propicio, así como capacidade para integrarse nun proxecto común destinado á obtención de resultados.</p>
Guest lecture / keynote speech	<p>Nas sesións magistrais traballaránse os contidos que conforman o marco teórico mediante a exposición oral, guiada có uso de presentacións, actividades dirixidas ao alumnado coa finalidade de favorecer a aprendizaxe e a construción do coñecemento.</p> <p>Realizaráse unha exposición xeral introductoria de cada un dos distintos temas do programa, indicando os aspectos que o alumnado debe ampliar có seu traballo persoal, coas oportunas orientacións bibliográficas.</p>
ICT practicals	<p>Emprego de recursos informáticos tanto para a realización dos traballos tutelados, como para a investigación, onde se deberá facer unha análise estadística dos resultados.</p> <p>As Tic tamén se poden empregar como recurso complementario para a práctica do dictado musical.</p>

Speaking test	Proba na que se busca responder, de forma oral, a preguntas cortas ou de certa amplitude, valorando a capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de elaboración e de orixinalidade do estudante; polo que implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.
Workbook	Conxunto de textos e documentación escrita que van recollendo e editando como fonte de profundización nos contidos traballados.
Research (Research project)	Plantearáse un traballo de investigación relacionado coa materia. As orientacións do profesor/ar guiarán ao discente no proceso de realización. Para elo plantearáse lecturas obrigatorias e recomendadas.

Personalized attention

Methodologies	Description
Workshop Supervised projects Research (Research project)	<p>Para a súa realización é importante consultar có profesor/a os avances que se vaian realizando progresivamente para ofrecer as orientacións necesarias en cada caso para asegurar a calidade dos traballos dacordo aos criterios que se indicarán. O seguemento farase preferentemente de forma individualizada.</p> <p>O alumnado de matrícula parcial e/ou con dispensa académica realizará os traballos e tarefas de forma individual, con entregas nas datas marcadas polo docente, e terá atención personalizada no horario de titorías, para aclarar dúbidas sobre os traballos e tamén sobre o marco teórico e práctico da materia.</p>

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Workshop	A54 A55 C7	Momentos de traballo presencial có profesor/a que implica unha participación obrigatoria por parte do alumnado, sendo necesaria a asistencia a un mínimo de 8 sesións para obter a calificación de 5 puntos, a partires da 8ª sesión obrigatoria sumárase a puntuación proporcional tendo en conta o total de sesións no cuadrimestre, podendo chegar á máxima cualificación asistindo a todas as sesións.	10
Supervised projects	A54 A55 B1 B22 B25 C3	As orientacións iniciais do profesor/a guiarán ao alumnado no proceso de diferentes traballos vencellados á docencia na etapa de Educación infantil, permanecendo ao seu lado para as consultas necesarias.	30
Research (Research project)	A57 C8	<p>Posta en práctica e presentación dun traballo de investigación ou proxecto educativo sobre un tema relacionado coa materia na que se valorarán os seguintes aspectos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Profundidade dos contidos. 2. Emprego da linguaxe apropiada. 3. Emprego adecuado das fontes documentais. 4. Seguridade e claridade na exposición oral. 	50
Speaking test	A57 B1 B25 C3	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da cal o alumnado e o profesorado interactúan dun modo ordenado, propondo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.	10

Assessment comments

Para superar a asignatura é necesario obter un 5 en cada un dos apartados anteriores. No caso contrario non se fai media.

Na parte de Obradoiro, como se trata dunha interpretación instrumental grupal, o estudante que non poida realizar as 8 prácticas mínimas obrigatorias (por ser alumnado con dedicación a tempo parcial ou dispensa académica) deberá vir á proba acompañado como mínimo de catro persoas. No caso de non ser posible isto, o discente examinaráse cun acompañamento instrumental das pezas en formato dixital realizado por él. En todos os epígrafes a porcentaxe da avaliación será a mesma que a do alumnado asistente, que é a que figura en cada un dos apartados das probas, tanto na primeira como na segunda oportunidade.

ALUMNADO CON MATRÍCULA A TEMPO PARCIAL (DISPENSA ACADÉMICA)

Segundo o establecido na " NORMA QUE REGULA O RÉXIME DE DEDICACIÓN AO ESTUDO E A PERMANENCIA E A PROGRESIÓN DOS ESTUDANTES DE GRAO E MÁSTER UNIVERSITARIO NA UNIVERSIDADE DA CORUÑA (aprobada polo Consello Social do 04/05/2017):

1.
Deberá poñelo en coñecemento do docente na primeira semana de clase, ou, se isto non fora posible, nun prazo non superior a 7 días desde que lle fora concedido o recoñecemento.
2.
Terá que realizar, individualmente, todas as actividades/traballos e presentacións orais propostos ao longo do curso e entregalos nas datas establecidas polo docente. Se non se cumpre a entrega na data sinalada considerarase unha cualificación de non presentado na materia.

3.
A cualificación será a media ponderada das notas das actividades e traballos realizados durante o curso e da nota da proba realizada na data do calendario oficial de exames, debendo obter en cada unha das partes un aprobado (5 sobre 10) para poder superar a materia. No caso de non superar algunha das partes na primeira oportunidade, deberán repetir na segunda oportunidade as partes non aprobadas (actividades/traballos e/ou proba).

ALUMNADO NON ASISTENTE (non asiste como mínimo o 80% das aulas)

Neste caso a avaliación, además de ter que entregar todas as actividades, traballos e presentacións que o resto do alumnado, terá que facer unha proba de carácter

mixto.

Como consideración xeral, terase especialmente en conta, tanto nos exames como nos traballos, as deficiencias ortográficas de puntuación e acentuación, así

como unha redacción inconexa ou inadecuada, deficiente presentación, excesivo número de tachaduras, etc. Todo elo suporá redución de puntos sobre a nota

obtida.

Para non interferir no desenvolvemento do resto das

materias, evitarase tocar instrumentos musicais nos pasillos e noutras áreas

comúns da Facultade, polo que o alumnado deberá solicitar ao profesorado a reserva da aula de usos múltiples (cando sexa posible e esté libre)

có fin de realizar os ensaios de frauta e da coreografía nese espazo.

No caso

no que o profesorado detecte realización fraudulenta (plaxio) das probas de avaliación, a cualificación axustarase ao establecido no artigo 14.4. Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario: "Na realización de traballos, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da internet sen indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, ou permiso do seu autor/a, poderá ser considerada causa de cualificación de suspenso na actividade. Todo iso sen perxuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento". Nesta materia, se algún dos docentes detecta plaxio nalgún traballo, suporá un 0 na cualificación. No caso de reiteración, darase traslado á Comisión Académica para a toma de medidas oportunas.

@font-face

{font-family:"Cambria Math";

panose-1:2 4 5 3 5 4 6 3 2 4;

mso-font-charset:0;

mso-generic-font-family:roman;

mso-font-pitch:variable;

mso-font-signature:-536870145 1107305727 0 0 415 0;}@font-face

{font-family:Calibri;

panose-1:2 15 5 2 2 2 4 3 2 4;

mso-font-charset:0;

mso-generic-font-family:swiss;

mso-font-pitch:variable;

mso-font-signature:-536859905 -1073732485 9 0 511 0;}p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal

{mso-style-unhide:no;

mso-style-qformat:yes;

mso-style-parent:"";

margin:0cm;

mso-pagination:widow-orphan;

font-size:12.0pt;

font-family:"Calibri",sans-serif;

mso-ascii-font-family:Calibri;

mso-ascii-theme-font:minor-latin;

mso-fareast-font-family:Calibri;

mso-fareast-theme-font:minor-latin;

mso-hansi-font-family:Calibri;

mso-hansi-theme-font:minor-latin;

mso-bidi-font-family:"Times New Roman";

mso-bidi-theme-font:minor-bidi;

mso-fareast-language:EN-US;} .MsoChpDefault

{mso-style-type:export-only;

mso-default-props:yes;

font-family:"Calibri",sans-serif;

mso-ascii-font-family:Calibri;
mso-ascii-theme-font:minor-latin;
mso-fareast-font-family:Calibri;
mso-fareast-theme-font:minor-latin;
mso-hansi-font-family:Calibri;
mso-hansi-theme-font:minor-latin;
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;
mso-fareast-language:EN-US;}div.WordSection1
{page:WordSection1;}Farase
especial fincapé no cuidado do medio ambiente en pro dunha
educación e sociedade sostible. Para elo, sempre que sexa posible na
elaboración dos traballos empregárase material de reciclaxe e evitárase o
emprego de materiais de plástico na entrega dos mesmos. Os traballos
serán enviados exclusivamente telemáticamente, e de
non ser posible, nos documentos impresos non se empregarán plásticos,
elixírase a impresión a dobre cara, e papel reciclado, evitando
imprimir borradores.
Débese facer un uso sustentábel dos recursos e a prevención de impactos
negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos
principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos
comportamentos persoais e profesionais. Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a
docencia universitaria deberá incorporarse a perspectiva de xénero nesta
materia (usárase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de
autores/as de ambos sexos, propiciárase a intervención en clase de
alumnos e alumnas...) -Traballarase para
identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e influírse na
contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade.-Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e
proponerse accións e medidas para corríxilas.@font-face
{font-family:"Cambria Math";
panose-1:2 4 5 3 5 4 6 3 2 4;
mso-font-charset:0;
mso-generic-font-family:roman;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:-536870145 1107305727 0 0 415 0;}@font-face
{font-family:Calibri;
panose-1:2 15 5 2 2 2 4 3 2 4;
mso-font-charset:0;
mso-generic-font-family:swiss;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:-536859905 -1073732485 9 0 511 0;}p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal
{mso-style-unhide:no;
mso-style-qformat:yes;
mso-style-parent:"";
margin:0cm;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:12.0pt;
font-family:"Calibri",sans-serif;
mso-ascii-font-family:Calibri;
mso-ascii-theme-font:minor-latin;


```
mso-fareast-font-family:Calibri;  
mso-fareast-theme-font:minor-latin;  
mso-hansi-font-family:Calibri;  
mso-hansi-theme-font:minor-latin;  
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";  
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;  
mso-fareast-language:EN-US;}.MsoChpDefault  
{mso-style-type:export-only;  
mso-default-props:yes;  
font-family:"Calibri",sans-serif;  
mso-ascii-font-family:Calibri;  
mso-ascii-theme-font:minor-latin;  
mso-fareast-font-family:Calibri;  
mso-fareast-theme-font:minor-latin;  
mso-hansi-font-family:Calibri;  
mso-hansi-theme-font:minor-latin;  
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";  
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;  
mso-fareast-language:EN-US;}div.WordSection1  
{page:WordSection1;}
```


Basic

- Alsina, P. (1997). El área de la educación musical: propuestas para aplicar en el aula. . Graó
  - Chao Fernández, A., Chao-Fernández, R. y Castro Alonso, V. (2022). Didáctica de la Expresión Musical. Grado de Educación Infantil. . Servicio de publicaciones UDC
  - Chao Fernández, R. (2005). Fundamentos didácticos de los métodos pedagógicos del siglo XX a la actualidad.. Conservatorio Municipal de Villalba
  - Cremades Andreu, R. et al (2017). Desarrollo de la Expresión Musical en Educación Infantil. Paraninfo
  - De Moya Martínez, M.V. y Madrid Vivar, D. (2015). la educación infantil que queremos: investigaciones y experiencias. Ensayos: revista de la Facultad de Educación de Albacete, 30,2, 1-9
  - Gillanders, C. (2001). Educar en la música. Música y Educación, 4(48), 33-48
  - Gillanders, C. y Candisano Mera, J.A (2011). Métodos y modelos en educación musical. ARTÍCULO Carol Gillanders José Agustín Candisano Mera1 Introducción1.Hace una década atrás realizamo
  - Gillanders, C., Tojeiro, L. y Casal, L. (2018). Sonorizando contos infantís. Elos, 5, 119-136
  - Felpeto-Guerrero, A. y Chao-Fernández, R. (2019). Audacity: una herramienta de edición de audio multiplataforma. Material de consulta y ampliación del curso MOOC «Música para el siglo XXI. Aportaciones del software libre a la educación musical», . Servicio de publicaciones UDC
  - Hegyi, E. (1999). Método Kodály de solfeo vol. I y II. . Pirámide
  - Hemsí de Gaínza, V. (2002). Música: amor y conflicto. Diez estudios de psicopedagogía musical. Lumen
  - Hemsí de Gaínza, V. (2002). Pedagogía musical. Dos décadas de pensamiento y acción educativa.. Lumen
  - Llorens Gómez, J.B. y Díaz Olaya, A. M. (2018). Aspectos corporales y sociales a tener en cuenta en una educación inclusiva. Movimiento,24,1219-1234
  - Martenot, M. (1993). Principios fundamentales de formación musical y su aplicación. . Rialp
  - Pascual Mejía, P. (2006). Didáctica de la Música para infantil. Pearson
  - Peña de Hornos, V.J y Vicente Nicolás, G. (2019). Danza en educación infantil: opinión de los docentes . retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación, 26, 239-244
  - Rodríguez Fernández, J. E., Eirín Nemiña, R., Gillanders, C.J. y García Ruso, H. (2018). "Parte 1: Historia da Muiñeira" <http://tv.usc.gal/serial/index/id/609>. Servicio de publicaciones USC
  - Rodríguez Fernández, J. E., Eirín Nemiña, R., Gillanders, C.J. y Pérez Marqués, A. (2018). "Parte 2: Pasos básicos" <http://tv.usc.gal/serial/index/id/609>. Servicio de publicaciones USC
  - Rodríguez Fernández, J. E., Eirín Nemiña, R., Gillanders, C.J. y Freiría Pampillón, A. (2018). "Parte 3: O baile da Muiñeira" <http://tv.usc.gal/serial/index/id/609>. Servicio de publicaciones USC
  - Rodríguez Fernández, J. E., Eirín Nemiña, R., Gillanders, C.J., Freiría Pampillón, A. y Mouriño Cove (2018). "Parte 4: A Foliada" <http://tv.usc.gal/serial/index/id/609>. Servicio de publicaciones USC
  - Román-García, S. (2016). LenMus. Eufonía. Didáctica de la Música, vol. 69, pp. 79-80
  - Román-García, S. (2017). JalMus. Eufonía. Didáctica de la Música, vol. 70, pp. 76-78
  - Román-García, S. (2016). MuseScore. Eufonía. Didáctica de la Música, vol. 67, pp. 74-76
  - Sanjosé Huguet, V. (1997). Didáctica de la Expresión Musical para maestros. Piles
  - Sanuy, M. y González Sarmiento, L. (1969). ORFF Shulwert. Música para niños. Introducción.. Unión Musical Española
  - Sanuy, M. y González Sarmiento, L. (1969). ORFF Shulwert. Música para niños. . Unión Musical Española
  - Scholz, L. (1981). Educación musical en Hungría. (Revisión española de M. Angulo).. Real Musical/Corvina Kiad
  - Swanwick, K. (1991). Música, pensamiento y educación. . Morata M.E.C.
  - Vázquez-Sánchez, R. y Chao-Fernández, R. (2019). MuseScore: crea y edita tus propias partituras. Material de consulta y ampliación del curso MOOC «Música para el siglo XXI. Aportaciones del software libre a la educación musical». Servicio de publicaciones UDC
  - Willems, E. (1979). Las bases psicológicas de la educación musical. . Eudeba
  - Willems, E. (1981). El valor humano de la educación musical. Paidós
- ALSINA, P. (1997). El área de la educación musical: propuestas para aplicar en el aula. Barcelona:Graó.
CHAO FERNÁNDEZ; R. (2005). Fundamentos didácticos de los métodos pedagógicos del siglo XX a la actualidad. Vilalba: Conservatorio Municipal.
HEGYI, E. (1999). Método Kodály de solfeo vol. I y II. Madrid: Pirámide.
HEMSI DE GÁINZA, V. (2002) Música: amor y conflicto. Diez estudios de psicopedagogía musical. Buenos Aires: Lumen
HEMSI DE

GAÍNZA, V. (2002). *Pedagogía musical. Dos décadas de pensamiento y acción educativa*. Buenos Aires: Lumen.

MARTENOT, M. (1993). *Principios fundamentales de formación musical y su aplicación*. Madrid: Rialp.

ROMÁN-GARCÍA, S. (2016). ?LenMus?. *Eufonía. Didáctica de la Música*, vol. 69, pp. 79-80, 2016.

ROMÁN-GARCÍA, S. (2017). ?JalMus?. *Eufonía. Didáctica de la Música*, vol. 70, pp. 76-78, 2017.

ROMÁN-GARCÍA, S. (2016). ?MuseScore?. *Eufonía. Didáctica de la Música*, vol. 67, pp. 74-76, 2016.

SANJOSÉ HUGUET, V. (1997). *Didáctica de la Expresión Musical para maestros*. Valencia: Piles.

SANUY, M. y GONZÁLEZ SARMIENTO, L. (1969). *ORFF Schulwert. Música para niños. Introducción*. Madrid: Unión Musical Española.----, (1969). *ORFF Schulwert. Música para niños*. Madrid: Unión Musical Española.

SCHOLZ, L. (1981). *Educación musical en Hungría*. Budapest: Real Musical/Corvina Kiad.

SWANWICK, K. (1991). *Música, pensamiento y educación*. Madrid: Morata M.E.C.

WILLEMS, E. (1979). *Las bases psicológicas de la educación musical*. Buenos Aires: Eudeba.----, (1981). *El valor humano de la educación musical*. Barcelona: Paidós.

ALSINA, P. (1997). *El área de la educación musical: propuestas para aplicar en el aula*. Barcelona: Graó.

CHAO FERNÁNDEZ; R. (2005). *Fundamentos didácticos de los métodos pedagógicos del siglo XX a la actualidad*. Vilalba: Conservatorio Municipal.

HEGYI, E. (1999). *Método Kodály de solfeo vol. I y II*. Madrid: Pirámide.

HEMSI DE GAÍNZA, V. (2002). *Música: amor y conflicto. Diez estudios de psicopedagogía musical*. Buenos Aires: Lumen.

HEMSI DE GAÍNZA, V. (2002). *Pedagogía musical. Dos décadas de pensamiento y acción educativa*. Buenos Aires: Lumen.

MARTENOT, M. (1993). *Principios fundamentales de formación musical y su aplicación*. Madrid: Rialp.

ROMÁN-GARCÍA, S. (2016). ?LenMus?. *Eufonía. Didáctica de la Música*, vol. 69, pp. 79-80, 2016.

ROMÁN-GARCÍA, S. (2017). ?JalMus?. *Eufonía. Didáctica de la Música*, vol. 70, pp. 76-78, 2017.

ROMÁN-GARCÍA, S. (2016). ?MuseScore?. *Eufonía. Didáctica de la Música*, vol. 67, pp. 74-76, 2016.

SANJOSÉ HUGUET, V. (1997). *Didáctica de la Expresión Musical para maestros*. Valencia: Piles.

SANUY, M. y GONZÁLEZ SARMIENTO, L. (1969). *ORFF Schulwert. Música para niños. Introducción*. Madrid: Unión Musical Española.----, (1969). *ORFF Schulwert. Música para niños*. Madrid: Unión Musical Española.

SCHOLZ, L. (1981). *Educación musical en Hungría*. Budapest: Real Musical/Corvina Kiad.

SWANWICK, K. (1991). *Música, pensamiento y educación*. Madrid: Morata M.E.C.

WILLEMS, E. (1979). *Las bases psicológicas de la educación musical*. Buenos Aires: Eudeba.----, (1981). *El valor humano de la educación musical*. Barcelona: Paidós.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.